

לבנונית ימית פורחת בחוף הים (יוני 2018)

כתב: גדי פולק

לבנונית ימית *Otanthus maritimus* (מורכבים) היא בן-שיח נמוך הגדל בחופי הים של ישראל. הצמח מגיע עד לגובה של 40 ס"מ, בסיסו מעוצה, ענפיו בחלקם זקופים ובחלקם נטויים אלכסונית לצדדים. העלים תמימים ודמויי ביצה ואורכם כ-2 ס"מ. כל חלקי הצמח מכוסים בשעירות מלבינה וצפופה (מכאן שם הסוג בעברית).

לבנונית ימית. צילם: גברי שיאון ©
מראה כללי של הצמח בתחילת הפריחה
להגדלה - לחצו על התמונות

הפריחה מתחיל בחודש מאי ושיאה בחודשי יוני ויולי. הקרקפות ערוכות במקבצים; קוטרן כ-1 ס"מ וכל פרחי הקרקפת הצהובים צינוריים. הפירות- זרעונים בעלי 3-4 מקצועות ו-2 אוזניות. בעת הבשלת הזרעונים כותרות הפרחים נעשות ספוגיות בכך מוקנית לקרקפת הבשלה יכולת ציפה על מי הים, המסייעת בהפצה.

לבנונית ימית - קרקפות פריחה.
מימין - צילם: גברי שיאון ©; משמאל ובמרכז - צילמה: חוה להב ©
להגדלה - לחצו על התמונות

לבנונית ימית גדלה בישראל בחגורת הרסס שלחופי הים התיכון בעיקר בדיונות חופיות ובקו החזית של מצוק הכורכר הפונה לים. בית הגידול האופייני הוא כורכר המכוסה בחול. היא מהווה מרכיב בחברת הצמחים של **מדחול דוקרני ולוטוס מכסיף**. השעירות הצמרית הצפופה מגינה על העלים והגבעולים מפני טיפות רסס הים המלוחות וכולאת אותן בין השערות באופן שאינן חודרות לרקמות הפעילות בעלים ובגבעולים. כמו כן הכסות משמשת כשכבת בידוד המקטינה איבוד מים מהעלים ומחזירה את קרינת השמש. התפוצה העולמית של **לבנונית ימית** משתרעת על כל חופי ארצות אגן הים התיכון ונמשכת גם לחופי אירופה של האוקיינוס האטלנטי והים הצפוני. במחקרים נעשו באיטליה, כמו גם בארצות אחרות באגן הים התיכון, נמצא שהחלקים העל אדמתיים של הצמח מכילים שיעורים גבוהים של מונוטרפנים וססקוטרפנים והחוקרים משערים שלא לה יש פוטנציאל של שימוש רפואי. הסוג לבנונית נחשב בעבר כסוג מונוטיפי הכולל את **לבנונית ימית** כמין יחיד, אך כיום מקובל לכלול מין זה בתוך הסוג **אכילאה** ושמו המדעי הוא *Achillea maritima* (= **אכילאה ימית**).

ספרות:

ויזל י ליטב ואגמי מ 1974 צמחי חוף הים בישראל. הוצאת המדור לאקולוגיה, המחלקה לבוטניקה אוניברסיטת ת"א.

ויזל י 1983 לבנונית ימית. בתוך: אלון ע (עורך ראשי), כרך 11 - צמחים בעלי פרחים ב'. עורכים: לבנה מ והלר ד. משרד הבטחון והחברה להגנת הטבע.

שמידע א 2005 צמחי ישראל, המדריך השלם לצמחים ופרחים בא"י. הוצאת מפה.

Achillea maritima (L.) Ehrend. & Y. P. Guo Published on the Internet
<http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/> accessed 19.5.2018

Feinbrun-Dothan N 1978 Flora Palaestina. Vol. 3, The Israel academy of sciences and humanities, Jerusalem.

Romeo V Verzera A Ragusa S and Condurso C 2013 The Aerial Part Headspace Constituents of *Otanthus maritimus* L. (Asteraceae), Journal of Essential Oil Bearing Plants, 10:3, 173-178

The Plant List <http://www.theplantlist.org/>

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: פולק ג 2018 לבנונית ימית *Otanthus maritimus* - פורחת בחוף הים (יוני

2018), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

<https://www.kalanit.org.il/otanthus-maritimus-6-18>

=====